خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۳ بهمن ۱۳۹۶ . ۵ جمادی‌الاول ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۷۴۰

هوای خاکی خوزستان و هرمزگان ۳۵۰ نفر را راهی بیمارستان کرد

دانش‌پور- در حالی که ریزگردها همچنان در آسمان شهرهای جنوبی کشور جولان می‌دهند مسئولان سازمان محیط‌زیست و نمایندگان مجلس در گیر چالش جدید بودجه‌ای برای سامان بخشیدن به پدیده بحرانی گرد و غبار در خوزستان هستند. اگر چه تدبیر روز گذشته رئیس جمهور در این باره، اعزام کلانتری رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست و حجتی وزیر جهاد کشاورزی به خوزستان بود تا با پیگیری طرح‌های دولت برای مبارزه با ریزگردها به صورت فوری گزارش آن را به دکتر روحانی اعلام کنند. در همین حال رئیس دانشکده علوم پزشکی آبادان دیروز اعلام کرد: بروز گرد و خاک در جنوب غرب خوزستان، ۳۵۹ نفر را راهی بیمارستان کرد.

یادداشت

محمد حقگو
economic@khorasannews.com

گمانه هایی درباره دلایل افزایش نرخ ارز

دلار این روزها تب کرده و نوسان نرخ آن زیاد شده است. اگر چه بر خلاف تصور، باید اذعان کرد نرخ‌هایی که گفته می شود اعم از ۴۷۰۰، ۴۶۰۰ و... تاکنون عملا با ثبات نبوده و تنها اثرش تحولات لحظه‌ای بر تیتر رسانه‌ها بوده است، اما فزونی یافتن نرخ دلار به هر حال، حساسیت‌ها و تحلیل‌ها را راجع به این که در بازار ارز چه خبر است برانگیخته است. به طوری که طبق اطلاعات سامانه سنا، نرخ دلار در یک ماه گذشته ۳۶۵ تومان و طبق اعلام شبکه اطلاع رسانی طلا و ارز از نرخ‌های لحظه‌ای بازار تهران، دلار در مدت یاد شده ۳۹۳ تومان افزایش نرخ پیدا کرده است.

نرخ بالای دلار خوب است یا بد؟

قبل از این که وضعیت کنونی بازار ارز را بیشتر باز کنیم، بهتر است سوال مهم فوق را که در شرایط کنونی زیاد مطرح می شود، مرور کنیم. این که آیا افزایش نرخ دلار برای صادرات کشور خوب است یا بد؟ در ادبیات اقتصادی، دیدگاه کلی وجود دارد که افزایش نرخ دلار نه تنها منفی نبوده، بلکه به این دلیل که می تواند به افزایش صادرات کشور منجر شود، مثبت نیز می تواند باشد. با این حال، عمده مسئله بر سر امکان افزایش صادرات است. مطالعه گذشته اقتصاد ایران نشان می دهد که تحولات و جهش‌های نرخ ارز لزوما به افزایش صادرات منجر نشده است. با این حال نگاهی به ترکیب واردات، می تواند نگرانی های اخیر اقتصاد از وضعیت نرخ ارز را تا حدی توضیح دهد. آمارهای گمرکی از ترکیب واردات کالاها در سال ۹۵ بیانگر این نکته است که کالاهای واسطه ای که در جریان تولید به کار گرفته می شوند، حدود ۶۵ درصد واردات کل کشور از نظر ارزش را به خود اختصاص می دهند. بعد از آن کالاهای سرمایه‌ای با سهم قریب به ۲۰ درصد قرار دارند. بنابراین در مجموع می توان گفت حدود ۸۵ درصد واردات کشور مربوط به تولید می شود و برای همین می توان نتیجه گرفت در صورت تداوم این تنش ها، این موضوع می تواند به معنای افزایش هزینه تولید تلقی شود که خود را در تقویت بنیادین تورم نشان خواهد داد.

تشریح چند احتمال برای چرایی افزایش نرخ ارز

سوال بعدی درباره چرایی نرخ ارز مطرح است. این روزها تحلیل های زیادی درباره دلایل افزایش نرخ ارز مطرح می شود. عده‌ای سعی می کنند در فضایی فارغ از تحلیل، این موضوع را با توجه به عدم تحقق نیافتن برخی اظهارات مسئولان دولت درباره کاهش نرخ ارز مطرح کنند و نتیجه بگیرند که این دفعه نیز اظهارات دولتی ها به نتیجه ای نمی رسد. بنابراین تلاش های دولت در این زمینه ناکارآمد بوده و خبرهای لحظه ای که در بالا بدان اشاره شد، مقدمه ای برای تداوم رشد زیاد در قیمت ارز خواهد بود. ناگفته نماند که اصرار و حساسیت دولت و البته برخی اظهار نظرهای رئیس جمهور درباره تکدر خاطر از افزایش نرخ ارز، بر دامنه حساسیت ها در این زمینه افزوده است.

برخی دیگر از تحلیل ها، بر این باورند که بانک مرکزی در تامین و تنظیم بازار ارز، با کمبود ارز مواجه شده بنابراین دیگر عنان کنترل بازار از دست بانک مرکزی خارج شده است. هر چند رئیس جمهور شب گذشته به صراحت این مسئله را رد کرد و... با این حال در شرایط کنونی به نظر نمی رسد دولت به دلیل افزایش قیمت نفت (تا حدود ۶۸ دلار) و تداوم روند مناسب در میزان صادرات نفت، با کسری منابع ارزی برای تنظیم بازار مواجه باشد. هر چند که برخی شواهد از وجود برخی مسائل بر سر نقد شدن پول نفت و انتقال آن به داخل خبر می دهند. گزارش مرکز آمار هم از نرخ رشد شش ماهه امسال نیز حاکی از این است که در این مدت رشد ارزش افزوده بخش نفت در شش ماهه نخست امسال، ۴/۴ درصد بوده است. همچنین در این باره دیروز در خبرها خواندیم که کریمی مدیر صادرات بانک مرکزی از پوشش تمام تقاضای بازار توسط این بانک خبر داد. آن هم در شرایطی که طبق گزارش میدانی خراسان از وضعیت دیروز بازار ارز، هجوم کم سابقه ای از سوی متقاضیان برای خرید دلار صورت گرفت. بنابراین می توان گفت که شاید هدف بانک مرکزی از عرضه قطره چکانی دلار در شرایط کنونی (که در خبرها بعضاً می خوانیم)، پیش بینی این بانک برای زودگذر بودن تغییرات قیمتی زیاد و بی نیازی به مداخله جدی در بازار باشد نه تنگناهای منابع ارزی.

برخی دیگر، کاهش نرخ سود بانکی و خروج سپرده ها از آن به سوی دیگر بازارها را عامل این التهابات بیان کرده اند. در این زمینه اتفاقا آمارهای بانکی در آبان ماه نشان می دهد که در مقایسه با اسفند ۹۵، میزان سپرده های بانکی بلندمدت با رشد ۴۵ درصدی و در مقابل میزان سپرده های بانکی کوتاه مدت با کاهش ۱۲/۲ درصدی مواجه شده است. بنابراین بحث رانش منابع به سوی بازارهای موازی نیز به نظر نمی رسد در این باره زیاد مطرح باشد.

فرضیه‌های افزایش قیمت ارز

با این حال به نظر می رسد فرضیه های زیر در این افزایش نرخ ارز بیشتر می تواند مطرح شود:

اولین نکته مربوط به تراز تجاری منفی غیر نفتی است. موضوعی که به عنوان موتور محرک افزایش تقاضای ارز می تواند مطرح باشد. گزارش شماره ۱۵۷۰۳ مرکز پژوهش های مجلس نشان می دهد که تراز تجاری غیر نفتی در سال های گذشته منفی یا مثبت نزدیک به صفر بوده است اما امسال پیش بینی می شود به منفی ۸/۳ میلیارد دلار برسد که نسبت به رقم ۰/۲ میلیارد دلار سال ۹۵، کاهش شدیدی را نشان می دهد. هر چند دولت می تواند با توجه به افزایش درآمد نفتی، کاهش تراز تجاری را با عرضه ارز بیشتر جبران کند.

از سوی دیگر، فضای منفی روانی را درباره این که نرخ ارز واقعی نبوده و باید افزایش یابد می توان در تقویت موج های دلاری این روزهای بازار موثر دانست. در تحلیل ها، با مبانی که درستی آن ها دقیقا مشخص نیست، اعلام می شود که نرخ ارز باید بسیار بالاتر از رقم های کنونی باشد. به نظر می رسد این اظهار نظرها نیز در ایجاد زمینه روانی برای تداوم افزایش نرخ ارز، تاثیر گذار است. چرا که انتظار برای افزایش نرخ ارز، می تواند به افزایش تقاضای ارز منجر شود و قیمت ارز را بالا ببرد.

موضوع سوم به ضعف های شفافیت در بازار بر می گردد. به رغم این که سال گذشته، بانک مرکزی مقررات سفت و سختی را برای مبارزه با صرافی های غیر مجاز تعیین کرد، با این حال، خبرهای این چند روز اخیر، حاکی از فعالیت قابل توجه دلالان در بازار ارز یا صرافی های غیر مجاز است. در کنار این موضوع شاید بتوان تداوم دلالی در بازار ارز را در طول فعالیت های غیر شفاف اقتصادی در کشور بیان کرد. به عنوان مثال به رغم اقدامات مثبت صورت گرفته درباره مبارزه با قاچاق کالا، باز هم حجم بزرگی از واردات کشور در قالب قاچاق صورت می گیرد. برخی آمارها حاکی از قاچاق ۱۰ میلیارد دلاری کالا به کشور در طول سال است. طبیعی است که این میزان قاچاق، در فضای رها از تقیدات قانونی، می تواند فشار قابل ملاحظه ای را بر تقاضای ارز و قیمت آن وارد کند.

از سوی دیگر، امتناع دولت از ایجاد سامانه های دقیق برای کنترل فعالیت های سوداگرانه در بازارهای کشور نیز می تواند توضیح دهنده تداوم فعالیت های غیر رسمی در بازارهایی همچون ارز باشد. در خبرهای این چند روزه، کم گفته نشده است که دلالان و معامله گران، اقدام به بالا بردن نرخ های بازار کرده اند. نتیجه آن را هم می توان در همان نرخ های عجیب لحظه ای در بازار ارز دید. نرخ هایی که ارقام کلی بازارها با آن متفاوت هستند و تنها کارایی آن ها را می توان در تیترهای رسانه ای وجود داد بیشتر به بازار بیان کرد.

در مجموع باید گفت، هم اینک تغییرات بنیادین عمده ای غیر از مواردی که گفته شد در بازار مشاهده نمی شود و بعید است تنش های دلاری تداوم یابد. هر چند به احتمال زیاد نرخ ارز به صعود تدریجی خود ادامه خواهد داد. با این حال، این موارد نافی نقش دولت به عنوان سیاست گذار، در بهبود تراز تجاری غیر نفتی از طریق تقویت تولید صادرات گرا نیست. همچنین ایجاد شفافیت در بازار ارز باید به عنوان سیاست بی چون و چرای دولت برای مقابله با رانت های غیر قانونی ناشی از دلالی مد نظر قرار گیرد.

خراسان khorasannews.com

مخاطبان روزنامه خراسان در استان های خراسان شمالی ، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان می توانند مطالب مرتبط با تیتر های ذیل که در صفحه اول آمده است را در شماره امروز روزنامه خراسان رضوی یا سایت اینترنتی روزنامه خراسان به نشانی www.khorasannews.com مطالعه نمایند.

رئیس کمیسیون حمل و نقل از آغاز بررسی اصلاحات پارک حاشیه‌ای در ۲ معاونت شهرداری مشهد خبر داد

اصلاحات «الیت» کلید خورد

خراسان رضوی صفحه۴

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف‌های شماست.

تلفن: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹ تلگرام: ۰۹۰۳۳۳۳۷۰۱۰ نمابر: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۲۹

• نماز باران کفایت نمی کند بلکه باید رفتارهای خداپسندانه داشته باشیم و حق الناس را نیز رعایت کنیم تا شاید مورد لطف پروردگار قرار گیریم.

• نوشتن حوادث تلخ و ناگوار در جراید نه تنها باعث عبرت آموزی نشده، بلکه برخی افراد تشویق به همان اعمال ناپسند و شیطانی شده‌اند.

• با عرض سلام و سپاس فراوان و خداقوت. اقتصاد مقاومتی صحیح، اقتصادی است که بتواند همه نیازهای ملت شریف و صبور را با تولید و اشتغال مفید و حلال تامین کند و جمهوری اسلامی ایران را در مسیر پیشرفت، توانمندی و خودکفایی همه جانبه هدایت و یاری کند؛ لذا حمایت همه جانبه مسئولان محترم از کارجویان، کارفرمایان و کارآفرینان یک ضرورت است.

• سلام من اهل هیچ دودی نیستم خواستم بگم روی پاکت های سیگار مضرات سیگار را نوشته و روی تنباکوهای قلیان هم مضرات قلیان درج شود بقیه‌اش با خود مردم.

• از دیوان محترم عدالت اداری عاجزانه تقاضا دارم به موضوع کسر کار مزد از تراکنش های بانکی و پولی که بانک‌ها به ویژه بانک ملی (که حدود دو ماه است) برای تمام تراکنش های مردم بدون اجازه از حساب ها کسر می کند رسیدگی و احقاق حق کند.

• ایران عزیزم را خیلی دوست دارم ولی بعضی وقت ها دلم می گیره می بینم همسرم بعد از ۵۰ سال کار نه بیمه داره نه سهام عدالت نه خونه. تنها چیزی که داره آبروست.

• چرا بانک مهر اقتصاد برای چک های به حساب گذاشته افراد نزدشعبه های خودش کارمزد در نظر می گیرد در صورتی که در سایر بانک ها برای این کار چیزی دریافت نمی شود.

• کشیدن قلیان کار ناپسند و زیان باری است. این که نمایندگان یک کشور اعلام کنند کشیدن آن در قهوه خانه های (مجوزدار) آزاد است، بسیار بی معنی است و جای تامل دارد. مخصوصا که متاسفانه در سال های اخیر قبح کشیدن قلیان و سایر موادد خانی برای خانم ها نیز از بین رفته است.

• معلوم می شه مناظره برنامه ثریا درباره برجام خیلی اثر گذار بوده که روزنامه های اصلاح طلب حامی بی چون و چرای برجام، این قدر به جلزوولز افتادن.

• چرا مسئولان فکری درباره نمایندگی البسه خارجی در مشهد نمی کنند که علاوه بر ضربه به تولید کننده ایرانی، با فضایی دور از شان، سعی در تغییر سلیقه مردم به پوشش غربی می کنند.

• یاد تمامی شهیدان از خاطرمان نمی رود یاد کسانی که در زلزله ها و آتش سوزی پلاسکو و کشتی سانچی از بین مان رفتند و کوهنوردان ورزش دوست که همه گل های خوشبویی از گلستان عشق بودند یادشان بخیر.

• یادداشت آقای آقایی کورش شجاعی با عنوان امام جماعت بی وضو؟ خیلی جالب بود و پیام داشت یکی این که فرد در این شرایط، یک «شاید» در ذهن خودش جای دهد و با خود بگوید شاید این طور که من فکر می کنم نیست دوم بر فرض مشکل در شخص، به دیگران انتقال ندهد.

• من موندم اتحادیه ها چه جوری مجوز سود بیشتر از ۳۰ درصد نمی دن به فروشگاه‌ها بعد سالی دوبار مجوز میدن تا ۷۰ درصد تخفیف بدن. بعد پای صحبت مغازه دار که می شینی می بینی داره با اون همه تخفیف باز ۴۰ درصد سود می گیره.

• من راننده یک وانتم، هر روز بهانه بر چسب بغل در جلو، از من و امثال من می گیرند و از نان خوردن افتادیم. از کجا بیارم هزینه مجوز حمل بار بدم مستاجرم ووانت را هم اجاره کردم برای کار که نمی ذارن کار کنیم.

• از صبح میام تا شب یک سره در مغازه و هیچ کس نمیاد از م حتی یه چیزی بخره. از بس سماق مکیدم خوابم گرفته.

• در اواخر دوره اصلاحات وام های اشتغال زایی پرداخت شد. ولی عملا وام ها به سمت خرید زمین و مسکن رفت یا حیف و میل شد. با گران کردن حامل های انرژی و وام دادن نمی توان اشتغال ایجاد و فقر را نابود کرد، مسئولان بیدار شوید!

• دولت اگر هم بخواهد نمی تواند مسئله آلودگی هوا را حل کند چون اگر بخواهد جلوی تردد خودروها را در شهرهای بزرگ بگیرد کسی دیگر ماشین نمی خرد. اگر کسی ماشین نخرد ایران خودرو و سایپا ورشکسته می شوند و ورشکستگی یعنی اضافه شدن خیل عظیمی کارگر به جمع بیکاران که کنترلش برای دولت خیلی خیلی خیلی سخت تر از کنترل آلودگی هواست فکر چنین روزهایی را باید ۲۰ سال قبل می کردند.

• اگر چین دوست واقعی ماست باید به این حقیقت اعتراف کنه که در امر سانچی کوتاهی کرده.

• مهاجرت ایرانی ها به کشورهای دیگر افزایش یافته و مسئولان هیچ اقدامی انجام نمی دهند.

• وقتی آب برای مردم کم است کاشتن درخت، گل و گیاه، چمن و... چه معنایی دارد؟

• در کنار همه انتقادهایی که به دولت وارد است کمی هم به دولت حق بدهیم که روزهای سختی را می گذراند بابت رسیدگی به این همه مشکلات ناشی از بلایای طبیعی و غیر طبیعی (زلزله های متعدد، آتش سوزی های گوناگون، انفجار مخازن نفتی و حادثه تلخ سانچی) درست مثل خیلی از ما که روزگار سختی را می گذرانیم.

• تمام مشکلات معیشتی با همت دولت تدبیر و امید برطرف شد! تنها مشکل قلیان مانده بود آن هم آزاد شد!! روحانی متشکریم (کارگر بازنشسته).

• چرا بازنشستگی ۳۰ سال کار و ۵۰ سال سن، شامل وزارت نفت نمی شه؟ مگر وزارت نفتی ها کارمند دولت نیستند با بازنشسته شدن هر نفر، ۵ جوان می توانند مشغول به کار شوند. لطفا پیگیری کنید.

• آخر کسی نیست بپرسد واردات موبایل چه ربطی به تامین اجتماعی دارد؟

• کاش مجلس یه فکری می کرد که شغل های دولتی توخانواده ها تقسیم می شد نه این که اکثر کارمندهای محترم همسرشون هم کارمند هستند. کاش طرحی بود که موقع ازدواج اگر هر دو نفر کارمند هستند یه نفرشون استعفا بکنه جز در مواردی که نیاز مبرم به هر دو نفر وجود داشته باشه.

• چرا مخابرات تلفن منزل مردم را که حریم خصوصی حساب می شه به املاکی ها داده و آن ها هم ساعت هشت صبح با پررویی زنگ می زنند مزاحم می شوند تازه اطلاعات هم می خواهند. برخی از آن ها هم که با عشوه سوال می کنند.

• چطور آن زمان که برخی تاکسی ها مردم را از دم تیغ می گذراندند، در شرایط نامساعد جوی فقط دربست و آن هم با نرخ های چند برابر سوار می کردند، هر سال به هر بهانه و چندین بار گران می کردند مشکلی نبود. اما حالا که رقیب سرسختی به نام تاکسی های اینترنتی پیدا کرده اند فریاد و امصیبتا سر می دهند؟! البته انصافا هم تاکسیرانان با انصاف و با مروت بسیاری وجود دارند، ولی بسیاری از مردم اتفاقا نظر بسیار مساعدی به تاکسی های اینترنتی دارند ضمن این که این ها بیشتر رقیب آژانس ها هستند تا تاکسی های زرد رنگ.

• من ۲۵ روز پیش از شرکت عماد سیر بلیت مشهد بندرعباس خریداری و به جای مبلغ ۱۳۳ هزار تومان یک میلیون و ۳۱۳ هزار تومان پرداخت کرده بودم بعد از ۲۵ روز که متوجه شدند من اضافه پرداخت کرده‌ام مبلغ به حسابم برگشت خورد می خواستم تشکر کنم.

• چرا قوه قضاییه وثیقه و اموال توقیفی شرکت پردیسبان را بین مال باختگان توزیع نمی کند.

• از وقتی شنیدم جهانگیری گفته نخواهیم گذاشت قیمت های شب عید باعث نگرانی مردم شود، حسابی نگران شدم. چون تجربه نشون داده، برخی چیزها رو که مسئولان درباره‌اش حرف زدند وضعش بدتر شده.

• آقای عسگراولادی گفته اند که «غربی ها به تجارت ایران و چین حسادت می کنند»؟! این باید جوک سال باشد....